

Σύνοψη Έκθεσης

Χώρα: Ελλάδα

Υλοποίηση του Προγράμματος «Διαδρομές Αναβάθμισης Δεξιοτήτων»

Το πρόγραμμα Partner Up υλοποιείται στην Ελλάδα από την Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων (<https://adulthoodeduc.gr>). Στη χώρα μας, η εκπαίδευση ενηλίκων που απευθύνεται σε άτομα χαμηλών δεξιοτήτων παρέχεται κυρίως από τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ), καθώς και από ΜΚΟ, Πολιτιστικά Κέντρα κ.λπ. Η φοίτηση στα ΣΔΕ οδηγεί στην απόκτηση απολυτηρίου κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και παρέχει πολλαπλές ευκαιρίες για δημιουργική μάθηση και ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Ωστόσο, μια ιστορική αδυναμία του ελληνικού συστήματος ΕΕΚ και του τομέα εκπαίδευσης ενηλίκων γενικότερα είναι η έλλειψη συντονισμένης στρατηγικής, που να υποστηρίζεται από μηχανισμούς συνεργασίας και συνέργειας. Ένα ακόμη χαρακτηριστικό του ελληνικού συστήματος είναι η κεντρική του δομή. Η πλειονότητα των αρμοδιοτήτων και των αποφάσεων λαμβάνονται από τα Υπουργεία και τις κεντρικές υπηρεσίες, ενώ ο ρόλος των Περιφερειών, των Δήμων και των κοινωνικών εταίρων παραμένει περιορισμένος. Επιπλέον, οι πάροχοι εκπαίδευσης δεν συμμετέχουν σε σώματα σχεδιασμού ή λήψης αποφάσεων. Παράλληλα, οι συνέργειες μεταξύ άλλων ενδιαφερόμενων φορέων είναι σπάνιες, αν και υπάρχουν ορισμένα θετικά παραδείγματα.

Οι προκλήσεις από την έλλειψη συνεργασιών είναι:

α) Ο σχεδιασμός των προγραμμάτων γίνεται αποκλειστικά από την κεντρική διοίκηση, χωρίς τη συμμετοχή κοινωνικών εταίρων, εργοδοτών και παρόχων, με αποτέλεσμα να μην συνδέονται επαρκώς με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των εκπαιδευόμενων.

β) Οι Δήμοι και οι Περιφέρειες δεν λαμβάνουν την αναγκαία οικονομική και τεχνική υποστήριξη από την κεντρική κυβέρνηση για να αναπτύξουν προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων.

γ) Δεν προβλέπεται εσωτερική αξιολόγηση προγραμμάτων ΕΕΚ/ΕΕΑ, με συμμετοχή του προσωπικού που τα σχεδιάζει και των εκπαιδευτών που τα υλοποιούν.

Τέλος, η ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ φορέων δεν αποτελεί χαρακτηριστικό της ελληνικής κοινωνίας, λόγω της ανταγωνιστικής και όχι συνεργατικής κουλτούρας που έχει διαμορφωθεί ιστορικά.

Συνεργασία Φορέων στην Αναβάθμιση Δεξιοτήτων

Η Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων επιδίωξε να συγκεντρώσει τους βασικούς φορείς της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων. Ο κύριος φορέας είναι η Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας. Συμμετείχαν, επίσης, ο ΕΟΠΠΕΠ και πολλά ΣΔΕ, τα οποία αποτελούν τους κύριους παρόχους πρωτοβουλιών αναβάθμισης δεξιοτήτων. Η Γενική Γραμματεία αναγνώρισε την έλλειψη συνεργασιών και άνοιξε διάλογο με την ΕΕΕΕ και άλλους φορείς για την προώθηση κοινών δράσεων.

Τι αποκομήσαμε

Προέκυψε ότι τα ΣΔΕ πρέπει να ενισχυθούν ως το πιο αποτελεσματικό εργαλείο αναβάθμισης δεξιοτήτων. Επιπλέον, η συνεργασία Υπουργείων Παιδείας και Εργασίας κρίνεται αναγκαία, για την καλύτερη σύνδεση προγραμμάτων με τις ανάγκες τοπικών αγορών εργασίας. Τέλος, απαιτείται ενεργή εμπλοκή τοπικών φορέων (π.χ. Επιμελητηρίων) και η δημιουργία κατάλληλων στρατηγικών προσέγγισης της ομάδας στόχου.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, η Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΕΕΕΕ) συμμετέχει στη διαμόρφωση του Pact for Skills (https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_en), μιας συνεργασίας πολλών ενδιαφερόμενων φορέων που θα εργαστούν για τη δημιουργία ευκαιριών αναβάθμισης και επανακατάρτισης δεξιοτήτων για άτομα με χαμηλά προσόντα σε ολόκληρη την Ελλάδα. Μέχρι στιγμής, εκτός από την ΕΕΕΕ, μέλη της συνεργασίας είναι: το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ (ΙΝΕ ΓΣΕΕ), το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ, τέσσερα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) από διαφορετικές περιοχές με διαφορετικές ανάγκες (συμπεριλαμβανομένου ενός που βρίσκεται στο Σωφρονιστικό Κατάστημα Πατρών) και δύο ΜΚΟ που ειδικεύονται στην ανάπτυξη μαθησιακών ευκαιριών για κοινωνικά ευάλωτες ομάδες.

Επιπλέον, η ΕΕΕΕ έχει καθιερώσει έναν ανοικτό διάλογο με το Υπουργείο Παιδείας σχετικά με την εφαρμογή του Μανιφέστου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΑΕΑ) για το 2024, με έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, η Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΕΕΕΕ) συμμετέχει στη διαμόρφωση του Pact for Skills (https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_en), μιας συνεργασίας πολλών ενδιαφερόμενων φορέων που θα εργαστούν για τη δημιουργία ευκαιριών αναβάθμισης και επανακατάρτισης δεξιοτήτων για άτομα με χαμηλά προσόντα σε ολόκληρη την Ελλάδα. Μέχρι στιγμής, εκτός από την ΕΕΕΕ, μέλη της συνεργασίας είναι: το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ (ΙΝΕ ΓΣΕΕ), το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ, τέσσερα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) από διαφορετικές περιοχές με διαφορετικές ανάγκες (συμπεριλαμβανομένου ενός που βρίσκεται στο Σωφρονιστικό Κατάστημα Πατρών) και δύο ΜΚΟ που ειδικεύονται στην ανάπτυξη μαθησιακών ευκαιριών για κοινωνικά ευάλωτες ομάδες.

Επιπλέον, η ΕΕΕΕ έχει καθιερώσει έναν ανοικτό διάλογο με το Υπουργείο Παιδείας σχετικά με την εφαρμογή του Μανιφέστου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΑΕΑ) για το 2024, με έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής.

Προτεραιότητες για τις Ομάδες Εργασίας

Οι μελλοντικές συζητήσεις των Ομάδων Εργασίας, με στόχο τη βελτίωση της πρωτοβουλίας «Διαδρομές Αναβάθμισης Δεξιοτήτων» (Upskilling Pathways), θα επικεντρωθούν στην αναζήτηση λύσεων για την ενίσχυση των δομών συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Στόχος αυτών των συζητήσεων είναι η προώθηση μεγαλύτερης σύγκλισης μεταξύ των παρόχων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Ενηλίκων, των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, και των εκπροσώπων της αγοράς εργασίας.

Οι πρωτοβουλίες θα στοχεύουν στη γεφύρωση των υφιστάμενων κενών στην επικοινωνία και την εφαρμογή πολιτικών, δημιουργώντας ένα συνεργατικό πλαίσιο που υποστηρίζει τη διά βίου μάθηση και βελτιώνει την πρόσβαση σε ευκαιρίες για άτομα με χαμηλά προσόντα.

Η προώθηση συνεργασιών στις Διαδρομές Αναβάθμισης Δεξιοτήτων μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά, μέσω της απλοποίησης των διαδικασιών και της μείωσης της γραφειοκρατίας για τους μη κυβερνητικούς οργανισμούς που επιθυμούν να συμμετάσχουν στις σχετικές πρωτοβουλίες. Παράλληλα, υπάρχει ανάγκη για μια ολοκληρωμένη στρατηγική που θα αφορά την προσέγγιση, την επικοινωνία και την κινητοποίηση των μελών της ομάδας στόχου, ώστε να συμμετέχουν στις σχετικές δράσεις.

Διαπιστώθηκε επίσης η ανάγκη να γίνουν οι τοπικές κυβερνήσεις, οι δημόσιοι φορείς και οι πάροχοι πιο δημιουργικοί στην προσέγγιση της συγκεκριμένης ομάδας στόχου, χρησιμοποιώντας εναλλακτικά κανάλια επικοινωνίας. Αυτή η μοναδικότητα υπογραμμίζει την ανάγκη στενής συνεργασίας και κοινής στρατηγικής όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Τέλος, επισημαίνεται η χρήση κατάλληλων εκπαιδευτικών μεθόδων που θα λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τα κοινωνικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κατάρτισης των εκπαιδευτών.

